

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี 2558

1. นิยาม

รายการ	ความหมาย	หมายเหตุ
อาจารย์ประจำ	1. อาจารย์ 2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 3. รองศาสตราจารย์ 4. ศาสตราจารย์ ที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรนั้น มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และ ปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลา	
อาจารย์ประจำที่ รับใหม่	ต้องมีคะแนนทดสอบความสามารถภาษาอังกฤษตามเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ในประกาศ กกอ. เรื่อง มาตรฐานความสามารถ ภาษาอังกฤษของอาจารย์ประจำ	
อาจารย์ประจำ หลักสูตร	1. เป็นอาจารย์ประจำ 2. มีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาของหลักสูตรที่เปิดสอน* 3. มีหน้าที่สอน และค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว 4. เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน แต่ต้องเป็นหลักสูตรที่อาจารย์ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรง หรือสัมพันธ์ กับสาขาวิชาของหลักสูตร	
อาจารย์ ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร	1. อาจารย์ประจำหลักสูตร 2. มีภาระหน้าที่ในการบริหาร และพัฒนาหลักสูตร และการ เรียนการสอน (ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การ ติดตามประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร) 3. ต้องอยู่ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา 4. เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลา เดียวกันไม่ได้ ยกเว้น เป็นหลักสูตรพหุวิทยาการ หรือสหวิทยาการ ให้ 4.1 เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อีก 1 หลักสูตร และ 4.2 ต้องซ้ำกันไม่เกิน 2 คน	
อาจารย์พิเศษ	ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ	

* หมายถึงคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชาที่ประกาศไปแล้ว กรณียังไม่มีประกาศให้อ้างอิงจาก
กลุ่มสาขาวิชาเดียวกันในตารางของ ISCED (International Standard Classification of Education) [**แนว
ทางการบริหารเกณฑ์ฯ ข้อ 9.2**]

2. ปรัชญา

2.1 มุ่งให้การผลิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับสิ่งต่างๆ ดังนี้

- 1) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
- 2) ปรัชญาของการอุดมศึกษา
- 3) ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา
- 4) มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล

2.2 ผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาบนฐานความเชื่อว่าการกำลังคนที่มีคุณภาพต้อง :

- 1) เป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และ
- 2) มีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล

3. วัตถุประสงค์

มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับส่งเสริมกระบวนการผลิตบัณฑิตที่เน้น :

- 1) การพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
- 2) สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน
- 3) มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 4) มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้ตามกรอบมาตรฐาน และจรรยาบรรณที่กำหนด
- 5) สามารถสร้างสรรค์งานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทั้งในระดับท้องถิ่นและสากล

4. รายละเอียดในหลักสูตร

รายการ	ปริญญาตรีทางวิชาการ		ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ		
	ปริญญาตรีทางวิชาการ	ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ	ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ	ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ (ต่อเนื่อง)	ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ
ลักษณะ	<ol style="list-style-type: none"> มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างสร้างสรรค์ 	<ol style="list-style-type: none"> สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว กำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว จำนวนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยที่กลุ่มลึกลงทางวิชาการ 	<ol style="list-style-type: none"> มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้ สมรรถนะ และทักษะด้านวิชาชีพ ตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ หรือมีการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ สมรรถนะและทักษะตามข้อ 2. ดำเนินการโดยผ่านการฝึกงานในสถานประกอบการ หรือสหกิจศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีทักษะการปฏิบัติการอยู่แล้ว ให้มีความรู้ด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น ให้ได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงเพิ่มเติม เพื่อให้บัณฑิตจบไปเป็นนักปฏิบัติ [แนวทางการบริหารเกณฑ์ฯ ข้อ 8 วรรค 1] เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้นๆ โดยครบถ้วน และให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บต่อท้ายชื่อหลักสูตร <p>[แนวทางการบริหารเกณฑ์ฯ ข้อ 8 วรรค 2 และ 3]</p> <ul style="list-style-type: none"> - ต้องจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมร่วมกับสถานประกอบการ โดยอาจอยู่ในรูปของสหกิจศึกษา หรือการฝึกงานในสถานประกอบการ - รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาเท่านั้น - อาจารย์ผู้สอนจำนวนหนึ่งต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ในทางปฏิบัติ - หากเป็นผู้สอนจากสถานประกอบการ ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกรอบ มคอ.] 	<ol style="list-style-type: none"> สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้สมรรถนะทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการขั้นสูง โดยใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว กำหนดให้ผู้เรียนได้ศึกษาบางรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่เปิดสอนอยู่แล้ว จำนวนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ทำวิจัยที่กลุ่มลึก หรือได้รับการฝึกปฏิบัติขั้นสูงในหน่วยงาน องค์กร หรือสถานประกอบการ

รายการ	ปริญญาตรีทางวิชาการ		ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ		
	ปริญญาตรีทางวิชาการ	ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ	ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ	ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ (ต่อเนื่อง)	ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ
อาจารย์ประจำหลักสูตร	1. คุณวุฒิ 1.1 ปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือ 1.2 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และ 2. มีผลงานทางวิชาการที่ 2.1 ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และ 2.2 ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง		1. คุณวุฒิ 1.1 ปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือ 1.2 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และ 2. มีผลงานทางวิชาการที่ 2.1 ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และ 2.2 ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการอย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง 3. กรณีที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ 4. กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้อง 4.1 มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ 4.2 มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นไม่น้อยกว่า 6 ปี		
อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	1. คุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร 2. จำนวนอย่างน้อย 5 คน 3. กรณีจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรง หรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน 4. กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ไม่สามารถหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของ		1. คุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร 2. จำนวนอย่างน้อย 5 คน 3. กรณีที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 ใน 5 คน ต้องมีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ* โดยอาจเป็น 3.1 อาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษา หรือ 3.2 บุคลากรของหน่วยงานที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีข้อตกลงในการผลิตบัณฑิตของหลักสูตรนั้นร่วมกัน แต่ต้องไม่เกิน 2 คน 4. กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้น อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ แต่ต้อง 4.1 มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ 4.2 มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นไม่น้อยกว่า 6 ปี		

รายการ	ปริญญาตรีทางวิชาการ		ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ		
	ปริญญาตรีทางวิชาการ	ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ	ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ	ปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ (ต่อเนื่อง)	ปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ
	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี		<p>5. กรณีจัดให้มีวิชาเอกมากกว่า 1 วิชาเอก ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตรง หรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน และหากเป็นกรณีที่เน้นทักษะด้านการปฏิบัติเชิงเทคนิคในศาสตร์สาขาวิชานั้น <u>ต้องมีสัดส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในด้านปฏิบัติการ 1 ใน 3</u></p> <p>6. กรณีมีความจำเป็นอย่างอื่นที่ไม่สามารถหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ครบตามจำนวน ทางสถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีนั้นให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี</p>		
อาจารย์ผู้สอน	<p>1. อาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ</p> <p>2. คุณวุฒิ</p> <p>2.1 ปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือ</p> <p>2.2 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์</p> <p>ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p> <p>3. กรณีที่มีอาจารย์ประจำคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และเป็นอาจารย์ผู้สอนก่อนเกณฑ์นี้ใช้บังคับ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้</p> <p>4. กรณีอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท <u>แต่ต้อง</u></p> <p>4.1 มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ</p> <p>4.2 มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี และ</p> <p>4.3 มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น</p>		<p>1. อาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ</p> <p>2. คุณวุฒิ</p> <p>2.1 ปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือ</p> <p>2.2 ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์</p> <p>ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p> <p>3. กรณีที่มีอาจารย์ประจำคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และเป็นอาจารย์ผู้สอนก่อนเกณฑ์นี้ใช้บังคับ ให้สามารถทำหน้าที่อาจารย์ผู้สอนต่อไปได้</p> <p>4. กรณีร่วมผลิตหลักสูตรกับหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา หากจำเป็น บุคลากรที่มาจากหน่วยงานนั้นอาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโทและผลงานทางวิชาการ <u>แต่ต้อง</u></p> <p>4.1 มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ</p> <p>4.2 มีประสบการณ์การทำงานในหน่วยงานแห่งนั้นไม่น้อยกว่า 6 ปี</p> <p>5. กรณีอาจารย์พิเศษ อาจได้รับการยกเว้นคุณวุฒิปริญญาโท <u>แต่ต้อง</u></p> <p>5.1 มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และ</p> <p>5.2 มีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 ปี และ</p> <p>5.3 มีชั่วโมงสอนไม่เกินร้อยละ 50 ของรายวิชา โดยมีอาจารย์ประจำเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชานั้น</p> <p>6. กรณีที่เน้นทักษะด้านวิชาชีพตามข้อกำหนดของมาตรฐานวิชาชีพ อาจารย์ผู้สอนต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้นๆ</p>		

* “ประสบการณ์ด้านปฏิบัติการ” หมายถึง การทำงานร่วมกับสถานประกอบการโดยมีหลักฐานรับรองผลการปฏิบัติงานที่เกิดประโยชน์กับสถานประกอบการ หรือมีผลงานทางวิชาการประเภทการพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลงานสร้างสรรค์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมเผยแพร่มาแล้ว [แนวทางการบริหารเกณฑ์ฯ ข้อ 9.4]

5. การบริหารหลักสูตรกรณีมีข้อตกลงร่วมผลิต

5.1 การมีข้อตกลงร่วมผลิต สามารถทำข้อตกลงได้ทั้งกับสถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา

5.2 การตกลงร่วมผลิต หมายถึง การทำข้อตกลงร่วมมือกันอย่างเป็นทางการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรภายนอก ในการพัฒนาและบริหารหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัย และคณะกรรมการระดับนโยบายขององค์กรภายนอกนั้นๆ

5.3 องค์กรภายนอกตามข้อ 5.2 ต้องเป็น

5.3.1 สถาบันอุดมศึกษาในหรือต่างประเทศที่ได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่รับผิดชอบการศึกษาของประเทศนั้น หรือ

5.3.2 หน่วยราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า หรือ

5.3.3 หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หรือ

5.3.4 องค์กรมหาชน หรือ

5.3.5 บริษัทเอกชนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

5.3.6 กรณีที่ไม่เป็นไปตาม 5.3.5 ให้เสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาเป็นรายกรณี โดยต้องแสดงศักยภาพและความพร้อมในการร่วมผลิตบัณฑิตของบริษัทดังกล่าว

5.4 บุคลากรที่มาจากองค์กรที่มีความร่วมมือสามารถทำหน้าที่เป็นอาจารย์ประจำ และอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ อย่างไรก็ตาม เฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรีกลุ่มวิชาชีพหรือปฏิบัติการเท่านั้น ที่บุคลากรดังกล่าวสามารถทำหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ แต่ต้องไม่เกิน 2 คน

5.5 คุณสมบัติของบุคลากรตามข้อ 5.4 ต้อง;

5.5.1 มีคุณวุฒิและคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับนั้นๆ และ

5.5.2 เป็นผู้ที่มีความเข้าใจทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้นๆ ตามแนวทางของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

[แนวทางการบริหารเกณฑ์ฯ ข้อ 10]

6. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต*				ระยะเวลาศึกษา
	รวม	GE	วิชาเฉพาะ**	วิชาเลือกเสรี	
4 ปีทางวิชาการ	ไม่น้อยกว่า 120	ไม่น้อยกว่า 30	ไม่น้อยกว่า 72	ไม่น้อยกว่า 6	1. ไม่นเกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา
4 ปีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ	ไม่น้อยกว่า 120	ไม่น้อยกว่า 30	ไม่น้อยกว่า 72 โดย 1. ต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการตามที่มาตรฐานวิชาชีพกำหนด 2. กรณีที่ไม่มีมาตรฐานวิชาชีพกำหนด ต้องเรียน 2.1 วิชาทางปฏิบัติการไม่น้อยกว่า 36 และ 2.2 วิชาทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า 24	ไม่น้อยกว่า 6	2. ไม่นเกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
ต่อเนื่อง	ไม่น้อยกว่า 72	ไม่น้อยกว่า 30 แต่อาจได้รับการยกเว้นสำหรับรายวิชาที่เคยศึกษามาแล้วในระดับปวส. หรือระดับอนุปริญญา ทั้งนี้ เมื่อนับรวมรายวิชาที่ได้รับการยกเว้น และรายวิชาที่ต้องศึกษาเพิ่มเติม ต้องไม่น้อยกว่า 30	ไม่น้อยกว่า 42 โดยต้องเป็นวิชาทางทฤษฎีไม่น้อยกว่า 18	ไม่น้อยกว่า 6	1. ไม่นเกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา 2. ไม่นเกิน 6 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา ทั้งนี้ ให้นับเวลาศึกษาจากวันที่เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับเข้าศึกษาในหลักสูตรนั้น
แบบก้าวน้ำ (ใช้หลักสูตรปกติที่เปิดสอนอยู่แล้ว (เกณฑ์ฯ ข้อ 5.1.2 และ 5.2.2))	แล้วแต่หลักสูตร แต่ต้องไม่น้อยกว่า 120	ไม่น้อยกว่า 30	แล้วแต่หลักสูตรแต่ต้องมีวิชาระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า 12	ไม่น้อยกว่า 6	ไม่กล่าวถึง แต่อนุমানได้ว่า 1. ไม่นเกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา 2. ไม่นเกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการ

หลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต*				ระยะเวลาศึกษา
	รวม	GE	วิชาเฉพาะ**	วิชาเลือกเสรี	
					ลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา]
5 ปี	ไม่น้อยกว่า 150	ไม่น้อยกว่า 30	ไม่น้อยกว่า 90	ไม่น้อยกว่า 6	1. ไม่นเกิน 10 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา 2. ไม่นเกิน 15 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
ไม่น้อยกว่า 6 ปี	ไม่น้อยกว่า 180	ไม่น้อยกว่า 30	ไม่น้อยกว่า 108	ไม่น้อยกว่า 6	1. ไม่นเกิน 12 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา 2. ไม่นเกิน 18 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

* สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชาใน (1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (2) หมวดวิชาเฉพาะ และ (3) หมวดวิชาเลือกเสรี ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้ ทั้งนี้ นักศึกษาต้องศึกษาให้ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่การศึกษาในระบบ และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการเทียบโอน ของ สกอ.

** หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดหมวดวิชาเฉพาะในลักษณะวิชาเอกเดี่ยว วิชาเอกคู่ หรือวิชาเอกและวิชาโทก็ได้ โดยวิชาเอกต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และวิชาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ในกรณีที่จัดหลักสูตรแบบวิชาเอกคู่ ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยกิตของวิชาเอกอีกไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

7. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

หลักสูตร 4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี	หลักสูตรต่อเนื่อง	หลักสูตรแบบก้าวนำทั้ง 2 กรณี
เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่ตรงกับสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษา ดังนี้ 1. ระดับ ปวส. หรือเทียบเท่า หรือ 2. ระดับอนุปริญญา (3 ปี) หรือเทียบเท่า	1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า 2. มีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า 3.50 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และ 3. มีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวนำ ไม่น้อยกว่า 3.50 ทุกภาคการศึกษา 4. ถ้าภาคการศึกษาใดมีผลการเรียนต่ำกว่า 3.50 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า จะถือว่าขาดคุณสมบัติในการศึกษาหลักสูตรแบบก้าวนำ

8. การลงทะเบียนเรียน

ภาคการศึกษา	ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา	ลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา	หมายเหตุ
ปกติ	ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต	ไม่เกิน 9 หน่วยกิต	หากสถาบันอุดมศึกษาใดมีเหตุผลและความจำเป็น การลงทะเบียนเรียนที่มีจำนวนหน่วยกิตแตกต่างไปจากเกณฑ์ก็อาจทำได้ แต่ต้องไม่กระทบกระเทือนต่อมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ต้องเรียนให้ครบตามจำนวน
ฤดูร้อน	ไม่เกิน 9 หน่วยกิต		

		หน่วยกิตที่ระบุไว้ใน หลักสูตร
--	--	----------------------------------

9. ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา

หลักสูตร	ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา	ลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
4 ปี	ไม่ก่อน 6 ภาคการศึกษาปกติ	ไม่ก่อน 14 ภาคการศึกษาปกติ
ต่อเนื่อง	ไม่ก่อน 4 ภาคการศึกษาปกติ	ไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษาปกติ
5 ปี	ไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษาปกติ	ไม่ก่อน 17 ภาคการศึกษาปกติ
ไม่น้อยกว่า 6 ปี	ไม่ก่อน 10 ภาคการศึกษาปกติ	ไม่ก่อน 20 ภาคการศึกษาปกติ

10. เกณฑ์วัดผลและการสำเร็จการศึกษา

ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนด (1) เกณฑ์การวัดผล (2) เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา และ (3) เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยต้อง

1. เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และ
2. ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า
กรณีที่ใช้ระบบอื่นที่แตกต่างจากนี้ ต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

11. การประกันคุณภาพหลักสูตร

ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบอย่างน้อย 6 ด้าน
คือ

1. การกำกับมาตรฐาน
2. บัณฑิต
3. นักศึกษา
4. อาจารย์
5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน
6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้